

Τον Σεπτέμβριο του 1970 ο Σαλβαδόρ Αλιέντε, εκπροσωπώντας την Unidad Popular (Λαϊκή Ενότητα), εκλέχθηκε πρόεδρος της Χιλής κερδίζοντας αρχικά τη λαϊκή ψήφο και, στη συνέχεια, τον Οκτώβριο, την κοινοβουλευτική. Αμέσως έθεσε σε εφαρμογή ένα μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα υπέρ των εργατών και των αγροτών. Αυτοί, άλλωστε, και η νεολαία ήταν οι βασικοί υποστηρικτές του. Απαλλοτριώθηκαν οι μεγάλες γαιοκτησίες και μοιράστηκε η αγροτικούς συνεταιρισμούς, κρατικοποιήθηκε η εξορυκτική βιομηχανία –πλήττοντας έτσι τα αμερικανικά συμφέροντα–, βελτιώθηκαν η δημόσια υγεία και παιδεία, ενώ στην εξωτερική πολιτική υιοθετήθηκε η «διεθνής αλληλεγγύη» και συνήφθησαν σχέσεις με την Κούβα, την Κίνα και την ΕΣΣΔ.

Βεβαίως, οι ΗΠΑ δεν επρόκειτο να επιτρέψουν στη Χιλή να πλήξει τα επενδυτικά τους συμφέροντα στο έδαφός της, πόσο μάλλον να αποτελέσει πιθανό παράδειγμα προς μίμηση για την υπόλοιπη Λατινική Αμερική. Ήδη, πριν την κοινοβουλευτική εκλογή του, έγγραφα του Νίξον, του Κίσινγκερ, της CIA προς τους πράκτορές της στη Χιλή αποκαλύπτουν την αποφασιστικότητά τους να φράξουν με κάθε τρόπο τον «Χιλιανό δρόμο προς τον σοσιαλισμό». Η αμερικανική επέμβαση περιλάμβανε χρηματοδότηση πραξικοπημάτων, χρηματισμό δημοσιογράφων, στρατιωτικών και πολιτικών παραγόντων, την οικονομική ασφυξία της Χιλής. Στις 16/10/1970 ο διευθυντής Σχεδίων της CIA Τομ Καραμεσίνης μεταφέρει τις οδηγίες του Κίσινγκερ στον αρχηγό της CIA στη Χιλή: «Είναι διαρκής και απόλυτη πολιτική ο Αλιέντε να ανατραπεί με πραξικόπημα. Οι επιχειρήσεις πρέπει να γίνουν κρύβοντας τον αμερικανικό δάκτυλο».

Οι προσπάθειες των ΗΠΑ ευοδώθηκαν στις 11/9/1973. Ο Αυγουστό Πινοσέτ εγκαθιδρύει μία ματωμένη δικτατορία που διήρκεσε μέχρι το 1990. Μέσα στον πρώτο μήνα «τα караβάνια του θανάτου» δολοφονούν σε όλη τη χώρα τα στελέχη της κυβέρνησης Αλιέντε και ακολουθούν χιλιά-

δες δολοφονίες, απαγωγές, εξαφανίσεις. Ακόμα και σήμερα 1.000 άνθρωποι παραμένουν αγνοούμενοι. Περίπου 40.000 άνθρωποι βασανίστηκαν, νεκροί και ζωντανοί αντικαθεστωτικοί πετιούνταν από ελικόπτερα δεμένοι σε σιδεροδρομικές ράγες στη θάλασσα, παιδιά απήχθησαν. Ακόμα υπάρχουν γυναίκες που γέννησαν όντας κρατούμενες και αναζητούν τα παιδιά τους, ορισμένα από αυτά καρποί των βιασμών που υπέστησαν από τους βασανιστές τους.

Δεκάδες χιλιάδες εγκατέλειψαν τη χώρα για να σωθούν, αλλά ακόμα και εκεί τους καταδίωκε και τους δολοφονούσε η «επιχείρηση Κόνδωρ», εις γνώσιν βεβαίως των ΗΠΑ. Δεν είναι τυχαίο ότι το όνομα της επιχείρησης θυμίζει το όνομα της ναζιστικής λεγεώνας που στήριξε τον Φράνκο 37 χρόνια νωρίτερα. Αξιωματικοί των ναζί που είχαν καταφύγει στη Λατινική Αμερική, όπως ο Βάλτερ Ραφ (Walter Rauff), λειτούργησαν είτε ως σύμβουλοι της μυστικής αστυνομίας του καθεστώτος είτε ως εκτελεστικοί βραχίονες των βασανιστηρίων, όπως στην περίπτωση του κολαστηρίου της Colonia Dignidad.

Το αιμοσταγές πραξικόπημα χαρακτηρίστηκε σε έγγραφα της CIA «οριακά τέλει», όχι μόνο για το μήνυμα που έστειλε στους λαούς της Λατινικής Αμερικής, αλλά και γιατί ακολούθησε μία οικονομική πολιτική υπαγορευμένη από τη Σχολή του Σικάγο. Ιδιωτικοποιήθηκαν η γη και οι τράπεζες και άνοιξαν τα σύνορα στα αμερικανικά κεφάλαια. Η Χιλή υπήρξε το πρώτο πειραματόζωο ενός σκληρού φιλελεύθερου μοντέλου που βύθισε στη φτώχεια έναν λαό φιμωμένο και τρομοκρατούμενο. Και ενώ επί Αλιέντε η ανεργία είχε μειωθεί στο 3,1% και το 63% του εθνικού εισοδήματος το έπαιρναν οι μισθωτοί, το 1974 το ποσοστό έχει μειωθεί σε 38%. Το 1988 το 48% του πληθυσμού ζούσε πλέον κάτω από τα όρια της φτώχειας, αποδεικνύοντας ότι ο οικονομικός φιλελευθερισμός κάλλιστα ανθίζει στο ματωμένο χώμα της πολιτικής ανελευθερίας.

Σελ. 55

ΣΑΝΤΙΑΓΟ, ΧΙΛΗ,
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1973 μ.Χ

ΟΙ ΕΝΟΠΙΕΣ
ΔΥΝΑΜΕΙΣ
ΑΝΑΓΚΑΣΤΗΚΑΝ
ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΟΥΝ
ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΚΟΨΟΥΝ
ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΧΑΟΣ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
...

...
ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΑΝ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ
ΤΟΝ ΑΔΙΣΤΑΚΤΟ
ΗΜΙΠΑΡΑΦΡΟΝΑ
ΔΟΛΟΦΟΝΟ...

...
ΚΑΙ ΘΑ ΤΗΝ
ΠΑΡΑΔΟΣΟΥΝ
ΣΤΗ ΝΟΜΙΜΑ
ΕΚΛΕΓΜΕΝΗ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
...

... ΤΟΝ
ΗΝΟΜΕΝΟΝ
ΠΟΛΙΤΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ!

ΤΤΑΝΟΣ

«Ένας άγνωστος είπε ότι ήθελε δύο σκλάβες αναπαραγωγής (...). Προχώρησε κατά μήκος της γραμμής, όπως στεκόμασταν αλυσοδεμένοι, μας κοίταξε και ρώτησε την τιμή για τις δύο που ήταν έγκυες. Ο αφέντης μας απάντησε ότι αυτές ήταν δύο από τις καλύτερες σκλάβες αναπαραγωγής στο Μέριλαντ. Η μία ήταν 22 και η άλλη μόλις 19 χρονών και ότι η πρώτη ήταν ήδη μητέρα 7 παιδιών και η δεύτερη είχε 4 και ότι τέτοιες σκλάβες θα ήταν φτηνές αν πουλιούνταν 1.000 δολάρια η μία.»

Η αφήγηση του Charles Ball, σκλάβου από το Μέριλαντ, περιγράφει μία ιδιαίτερα απεχθή πλευρά της απανθρωποποίησης των σκλάβων, καθώς η ικανότητά τους να παράγουν πλούτο για τον ιδιοκτήτη τους δεν εξαντλούνταν μόνο στην εργασία τους αλλά, όπως ακριβώς και τα ζώα, και στην αναπαραγωγική τους ικανότητα. Με άλλα λόγια, ο αμερικανικός νότος δεν παρήγε μόνο καπνό και βαμβάκι, αλλά και ανθρώπους των οποίων η γονιμότητα συνυπολογιζόταν στην αξία τους ως εμπορεύματα.

Η «εκτροφή» σκλάβων ως επικερδής οικονομική δραστηριότητα εντάθηκε μετά το 1808, όταν απαγορεύτηκε η εισαγωγή νέων σκλάβων στις ΗΠΑ, ενώ οι αναπτυσσόμενες βαμβακοφυτείες στον νότο χρειάζονταν όλο και περισσότερα χέρια. Εκ πρώτης, θα έλεγε κανείς ότι η πράξη του Τόμας Τζέφερσον να απαγορεύσει τις εισαγωγές σκλάβων ήταν ένα προοδευτικό μέτρο. Στην πραγματικότητα, ήταν ένα μέτρο προστατευτισμού του εγχώριου εμπορίου, του οποίου τη σημασία γνώριζε πολύ καλά καταγόμενος και ο ίδιος από τη Βιρτζίνια. Πρώτη σε εξαγωγές σκλάβων, που μάλιστα ξεπερνούσαν και τον καπνό, η πολιτεία της Βιρτζίνια εξήγαγε σε άλλες πολιτείες 300.000 σκλάβους στη διάρκεια των ετών 1830-1860.

Η οικονομική βαρύτητα της εκτροφής και εμπορίας δούλων –και η διεθνής της διάσταση– αποτυπώνεται και στο τραπεζικό σύστημα των ΗΠΑ. Οι ιδιοκτήτες δούλων κατέθεταν στις τράπεζες λίστες των δούλων τους ως υποθήκη για να δανειστούν. Οι τράπεζες για να διευρύνουν τα κεφάλαιά τους εξέδιδαν ομόλογα τα οποία πουλιούνταν σε όλο τον κόσμο, εννοείται και σε κράτη που απαγορευόταν η δουλεία. Οι αγοραστές τους δεν είχαν στην κατοχή τους δούλους, απλά είχαν ομόλογα που τιτλοποιούσαν την αξία τους.

Η αναπαραγωγική περίοδος μίας σκλάβας ξεκινούσε στα 13 της και αναμενόταν μέχρι τα 20 να έχει 4-5 παιδιά. Ορισμένοι δε ιδιοκτήτες με οξυμένο επιχειρηματικό πνεύμα έδιναν και κίνητρα στις σκλάβες τους, όπως π.χ. την απελευθέρωσή τους σε περίπτωση που αποκτούσαν 15 παιδιά. Καθώς όμως το παιδί της σκλάβας ήταν σκλάβος ανεξαρτήτως πατέρα, φρόντιζαν να συμβάλλουν και οι ίδιοι στην αύξηση της περιουσίας τους με την απλούστερη μέθοδο του βιασμού. Αν και τα νούμερα δεν αφηγούνται το προσωπικό δράμα των σκλάβων γυναικών, δίνουν μία εικόνα για την αποτρόπαιη έκταση του φαινομένου. Το 1850, στον αμερικανικό νότο υπήρχαν 245.000 μιγάδες σκλάβοι. Το 1860, 411.000 χιλιάδες, τουτέστιν λίγο περισσότερο από το 1/10 του συνολικού τους πληθυσμού εκείνη την περίοδο. Άλλωστε, η μήτρα της δούλας και οι καρποί της ήταν εξίσου ιδιοκτησία τους με τα χωράφια και τα ζώα.

Σελ. 60

